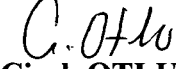

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat IŞIKHAN** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Sıklıkla iş kazaları ve işçilerin yaşadığı hak ihlalleri ile gündeme gelen İstanbul Tuzla'daki tersanelerde yaklaşık 30 bin işçi çalışmaktadır. Çoğunluğu taşeron olan işçiler, esnek, güvencesiz koşullarda, düşük ücretle çalışmak, şehir dışından gelen işçiler sağlıksız koşullarda barınmak zorunda kalmaktadır. Anayasa'nın 51. Maddesi, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerin korunması ve geliştirilmesi için önceden izin almaksızın sendika kurmayı, sendikaya üye olmayı ve işçilerin sendika üyeliğinden ayrılmaya zorlanamayacağını güvence altına almıştır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 23. maddesine göre; herkesin, sendika kurmaya ve kurulu bir sendikaya katılmaya hakkı vardır. Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmesi, sendika kurma ve üst örgütlere üye olma ilkesini tanımlamıştır. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 87 No'lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi, 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, sendikaya üye olduğu için işçinin iş akdinin feshedilemeyeceğini vurgulanmıştır. Türk Ceza Kanunu, sendikalı olma hakkının engellenmesine dönük baskı ve eylemlerin 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı düzenlenmiştir. Yasal düzenlemelere karşın, Tuzla Tersanelerinde çalışan işçilerin sendikalaşma hakkı engellenmekte, işçiler sendikalı oldukları için hukuksuz bir şekilde işten çıkarılmakta, sendika yöneticileri ve üyeleri iş verenlerin tehdit ve saldırılarına maruz kalmaktadır.

6 Eylül 2023 tarihinde Tuzla Gemi Tersanesi-GEMAK'ın taşeron firması Kafkas Gemi'de çalışan, Gemi Yapımı ve Deniz Taşımacılığı, Ardiyecilik ve Antrepoculuk İşçileri Sendikası'na (Limter-İş) üye beş işçi tazminatları ve alacakları ödenmeden işten çıkarılmıştır. İşçiler, tazminat ve alacaklarının ödenmesi talebiyle Limter-İş Sendikası'na başvurmuşlardır. Esas işveren Tuzla Gemi Tersanesi-GEMAK ile yapılan görüşmelerden bir sonuç çıkmaması üzerine 11 Eylül 2023 tarihinden itibaren hakları ödenene kadar devam edecek direniş kararı almışlardır. GEMAK önüne giden işçiler, sendika yöneticileri ve üyeleri taşeron firma Kafkas Gemi'nin ortaklarından Y.S.'in sözlü saldırısına ve hakaretlerine maruz kaldıklarını iddia etmektedir. Sendika yöneticilerinin, tersane yöneticileri ile yaptıkları görüşme sonrası, işçilerin

hak ettikleri kıdem, ihbar tazminatları, yıllık izin ücretleri ve ödenmeyen alacaklarının ödeneceği belirtilmiş ve 14 Eylül 2023 tarihinde Limter-İş ve işten atılan işçiler ile Tuzla Gemi Tersanesi-GEMAK ve taşeron Kafkas Gemi arasında arabuluculuk anlaşması imzalanmıştır. Arabuluculuk anlaşmasının imzalandığı gün Y.S.'in sendika binasına gelerek, bundan sonra böyle bir sürece izin vermeyeceğini söylediği, ertesi gün sendika avukatı Önder Özgür'ü telefonla arayarak *“sendika başkanınız Kanber Saygılı ve sendika sekreteriniz Hakkı Demiral için iki kazık ayarladım. Bundan sonra sokakta rahat yürüyemeyecekler”* diyerek alenen tehdit ettiği, sonraki gün ise sabah saatlerinde sendika başkanı Kanber Saygılı sendika binasına girerken, elindeki sopayı göstererek gözdağı verdiği, hakaret ve tehditlerine devam ettiği, önümüzdeki günlerde tersanelerde ücretsiz izin adı altında yaşanacak olan kitlesel işçi kıyımlarında işçiler sendikalarıyla birlik olup hak talebinde bulunmasınlar diye Limter-İş'in işlevsizleştirmek istendiği iddia edilmektedir.

Limter-İş Sendikası, taşeron sisteminin yasaklanması, tersane işinin ağır ve yıpratıcı iş kolundan sayılması ve işçilerin yıpranma payı kapsamına alınmaları, bağımsız denetim mekanizmaları oluşturulması, işçi ve uzmanlardan oluşan iş sağlığı ve güvenliği komiteleri kurulması, İnsanlık dışı barınma ve beslenme koşullarının düzeltilmesi, cezasızlık uygulamalarına son verilmesi, iş kazalarından doğrudan sorumlu olan patronların cezalandırılmaları için yıllardır mücadele vermektedir.

Bu bağlamda;

1-6 Eylül 2023 tarihinde Tuzla Gemi Tersanesi-GEMAK'ın taşeron firması Kafkas Gemi'de çalışan işçilerin Limter-İş Sendikası'na üye oldukları için tazminatları ve alacakları ödenmeden işten çıkarıldıkları, sendikanın girişimleri sonrasında işçilerin kıdem, ihbar tazminatları, yıllık izin ücretleri ve ödenmeyen alacaklarının ödenmesi için arabuluculuk anlaşması imzalandığı bilginiz dahilinde midir?

2-Anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış sendikal haklarını kullandıkları için işçilerin ve sendika yöneticilerinin taşeron firma Kafkas Gemi'nin ortaklarından Y. S.'in tehdit ve hakaretlerine maruz kaldıkları iddiası araştırılacak mıdır?

3-Y.S.'in tehdit ve hakaretlerine karşılık hukuki süreç başlatılmış ve suç duyurularında bulunulmuştur. Bakanlığınız sendikal faaliyetleri engelleyen, sendikal hakkını kullanan işçi ve sendika yöneticilerini tehdit ve hakaretlerde bulunan Y.S.'in davasında taraf olacak mıdır?

4-Tuzla tersanelerinde çalışan sendikaya üye kaç işçi vardır? Tuzla tersanelerinde sendikal örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılması için Bakanlığınızın çalışması var mıdır?

5-Limter-İş sendikası örneğinde olduğu gibi, sendikacılara yönelik tehdit, hakaret, saldırı olaylarının yaşanmaması için Bakanlığınızın girişimleri olacak mıdır? İlgili kamu kurumları ile iş birliği yapacak mısınız?

6-Limter-İş Sendikası'nın yıllardır mücadele verdiği Tuzla tersanelerinde taşeron sisteminin yasaklanması talebi dikkate alınacak mıdır? Tersanelerde taşeron sistemi kaldırılacak mıdır?

7-Tersane işinin ağır ve yıpratıcı iş kolundan sayılması ve işçilerin yıpranma payı kapsamına alınmaları sağlanacak mıdır?

8-Tuzla tersaneleri, iş sağlığı ve güvenliği açısından ne sıklıkta denetlenmektedir? İş sağlığı ve güvenliğinin yetersizliği nedeniyle denetimler sonucunda ceza alan işyeri var mıdır?

9-Tuzla tersanelerinde bağımsız denetim mekanizmaları oluşturulması, işçi ve uzmanlardan oluşan iş sağlığı ve güvenliği komiteleri kurulması için çalışmalarınız var mıdır?

10-Son beş yılda Tuzla tersanelerinde kaç iş kazası meydana gelmiştir? Kaç işçi hayatını kaybetmiştir?

11- Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun (ITUC) her yıl hazırladığı Küresel Haklar Endeksi'nde Türkiye 148 ülke arasında işçilerin çalışma koşulları ve hakları bakımından en kötü 10 ülkenin içinde yer almaktadır. Anayasa ile güvence altına alınmış olan sendikal hakların korunması, sendikal hak ve özgürlüklerin genişletilmesi için gereken düzenlemeler yapacak mısınız?